

Pöytäkirja 4/2025

Aika: **Torstai 11.12.2025 klo 13.00–14.55**

Paikka: Teams

Läsnäolijat

Hannu Lehti pj.
Timo Vahtonen
Esa Höglblom, vpj
Terhi Kaurila
Petri Järvinen
Carola Bryggman
Eija Laine
Jutta Wiren
Ilkka Harkkila
Mauri Kantola
Juha Kaivola
Terhi Solmula
Maria Taipale
Anneli Frantti

Miika Tiainen
Mika Stepanoff (Lieto)
Juha Sainio
Elias Savonlahti
Janne Ussa
Ville Luoma

Varsinais-Suomen ELY-keskus
Varsinais-Suomen ELY-keskus
Varsinais-Suomen liitto
Turun työllisyysalue
Salon työllisyysalue
LS Suomen AVI/Axxell Utb.
Teknologiateollisuus ry
Varsinais-Suomen Yrittäjät ry
Ammatillinen aikuiskoulutus
Turun AMK/Novia
Vapaa sivistystyö
TAI/ Oppisopimusjärjestelmä
Raseko/Oppisopimusjärjestelmä
Kutsuttu asiantuntija, Turun kaupunki
Kutsuttu asiantuntija (VSL)
Kutsuttu asiantuntija (kuntataso)
Kutsuttu asiantuntija (TY)
Business Turku
Maisteriohjelma, Rauma
Hkin Yliopisto

1. KOKOUKSEN AVAUS, LÄSNÄOLIJOIDEN JA EDELLISEN KOKOUKSEN MUISTION HYVÄKSYMINEEN SEKÄ TOIMENPITEITÄ AIHEUTTAVIEN PÄÄTÖSTEN TOTEAMINEN

Ehdotus Avataan kokous, todetaan läsnäolijat ja hyväksytään edellisen kokouksen muistio ja toimenpiteitä aiheuttavat päätökset.

Todetaan mahdolliset jäsen/varajäsen muutokset.

MTK Varsinais-Suomi on esittänyt omaa edustajaansa MYR-koulutusjaostoon.

Päätös Puheenjohtaja avasi kokouksen, todettiin läsnäolijat ja hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio.

Todettiin että MTK Varsinais-Suomen toiminnanjohtaja Harri Liven on uusi koulutusjaoston jäsen.

Sovitun mukaisesti Miika Tiainen taustoitti maakunnallista edunvalvontatyötä liittyen tulevaan hallitusohjelmataavoitteiden valmisteluun.

Esillä oli valmisteluun liittyvä tilannekuva- ja valmistelupolku. Kyseessä ovat koko maakunnan ja samalla Varsinais-Suomen liiton tavoitteet ja vaikuttaminen. Tavoitteet hyväksytään maakuntahallituksessa 2026 toukokuussa. Tavoitteet esitellään/jaetaan myös kevään ja kesän

puoluekokouksissa. Teemat ovat osin perinteisiä kuten osaaminen ja koulutus, TKI sekä Saaristomeri. Lisäksi kuntatalouden asiat ja VOS-uudistus nousevat esille.

Tavoitteena on vahvistaa osaamis- ja koulutusasioiden roolia tavoiteasetannassa. Asiaa prosessoidaan oppilaitosedustajien kanssa alkuvuoden aikana. Todettiin että tavoitekokonaisuus voidaan käsitellä koulutusjaostossa 5.3 kokouksessa ja työstää asiaa eteenpäin. Syötteitä ja viestejä voi laittaa Miikalle alkuvuoden aikana vapaamuotoisesti.

2. AJANKOHTAISTA: TURUN SEUDUN START-UP EKOSYSTEEMIN TILANNEKATSAUS

Asia Turun seudun startup-ekosysteemi on vahvassa kasvussa ja vahvistaa asemaansa Suomen kansainvälisimpänä startup-alueena. Vuoden 2025 selvityksen mukaan yrittäjät kokevat toimintaympäristön aiempaa myönteisemmäksi, alue houkuttelee yhä enemmän kansainvälisiä osaajia, ja uudet avaukset – kuten startup-hubi sekä sinisen talouden ohjelmat – tukevat kehitystä kohti dynaamisinta kasvualuetta. Selvityksen mukaan 62 % startupeista pitää Turun seutua erittäin hyvänä tai hyvänä sijaintina, ja 88 % ei suunnittele muuttoa pois, mikä on selvä parannus edellisvuoteen.

Lisätietoja: [Turun seutu vahvistaa asemaansa Suomen kansainvälisimpänä startup-alueena | Business Turku](#)

Ehdotus Elinvoimajohtaja Vesa Palander Turusta ja koordinaattori Elias Savonlahti Business Turusta esitelevät asian.

Merkittään tiedoksi.

Päätös Elias Savonlahti esitteli asian.

Turun seudun startup-ekosysteemi on vuoden 2025 selvityksen mukaan vahvassa kasvussa ja vahvistaa asemaansa Suomen kansainvälisimpänä startup-alueena. Selvityksessä tunnistettiin vähintään 117 aktiivista startup-yritystä, joista valtaosa sijaitsee Turussa. Kehityksen suunta on ollut myönteinen: uusia yrityksiä syntyy enemmän kuin lopettaa, ja liikevaihdon kasvu on pääosin merkittävää. Turussa korostuvat erityisesti ohjelmisto- ja palvelualat, mutta myös terveysteknologia, cleantech, biotalous ja peliala ovat nousussa. Verrattuna Tampereeseen ja Vantaaseen Turun vahvuutena erottuu erityisesti health tech -sektori.

Yritysten asiakassegmenteissä painottuu vahvasti B2B-toiminta, kun taas B2C-yrityksiä on suhteellisesti vähemmän kuin verokkikaupungeissa. Turussa on suhteellisesti enemmän keskikokoisia ja suuria yrityksiä, mikä näkyy liikevaihdon kasvussa. Kasvuorientaatio on vahvaa: noin kaksi kolmasosaa yrityksistä tavoittelee nopeaa kansainvälistä kasvua, ja tyypillisesti tiimit koostuvat kahdesta perustajaosakkaasta. Työkielenä käytetään yhä useammin englantia, mikä heijastaa kansainvälistymistä.

Osaamistarpeissa korostuvat tekoäly ja koneoppiminen sekä terveysteknologian erityisosaaminen. Kansainvälisillä markkinoilla Turun startupit suuntautuvat erityisesti Ruotsiin, Saksaan, Yhdysvaltoihin, Iso-Britanniaan, Norjaan ja Tanskaan, mutta myös Baltian maat ja Italia

ovat kasvussa. Nopeimmin kasvavat alat ovat cleantech, bioenergia ja IT. Kasvuennusteet ovat aiempaa maltillisempia, mutta edelleen positiivisia.

Haasteina nähdään tiimien rakentaminen ja osaajien saatavuus, mutta toimintaympäristöön ollaan aiempaa tyytyväisempiä. Ekosysteemiin liittyviä avauksia ja panostuksia on ollut enemmän, mikä vahvistaa kehitystä. Valtaosa yrityksistä aikoo pysyä Turussa, mikä on selvästi parempi tulos kuin verrokkikaupungeissa. Palvelutarpeissa korostuvat rahoituksen hakeminen sekä kansainvälisten kontaktien ja verkostojen rakentaminen. Startup-yhteisön yhteenkuuluvuuden vahvistaminen vaatii vielä työtä, mutta yhteydet isoihin yrityksiin ja rahoittajiin ovat jo merkittävä osa ekosysteemiä.

Keskustelussa todettiin kasvava ja kehittyvä Start-up toiminnan olevan erinomainen asia maakunnan elinvoiman kannalta. Lisäksi alan asiantuntijoita voidaan hyödyntää myös mm. Turun AMK:n vetämässä ENTEET-hankkeen asiantuntijatyössä.

Merkittiin tiedoksi.

3. KOULUTUKSENJÄRJESTÄJIEN AJANKOHTAISET ASIAT

Asia	Ajankohtaiset asiat. • Mahdolliset uudet koulutusvastuut ja <u>hakemukset</u> • Korkeakoulujen ajankohtaiset • II asteen ajankohtaiset asiat mm: ○ II asteen ammatillisen toiminnanohjauskokeiluun päässeet oppilaitokset ○ Ammatillisen koulutuksen yhtiöittäminen Turussa ○ Ammatillisen koulutuksen kestävän kehityksen verkoston toiminta - Kartalla • Yleissivistävä/vapaa sivistystyö • Muut ajankohtaiset
Ehdotus	Koulutusjaosto kuulee järjestäjien katsaukset ajankohtaisista asioista. Kuullaan sekä korkeakoulujen ja II asteen ammatillisen koulutuksen ajankohtaisasioista. Rahoitusuudistukset ja koulutusohjelmien muutokset sekä erilaiset säästöt ovat ajankohtaisten asioiden keskiössä.
Päätös	Maria Taipale Rasekosta esitteli asiaa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön toiminnanohjauskokeilu on osa hallituksen ammatillisen koulutuksen uudistusta ja toteutetaan vuosina 2026–2033. Sen tavoitteena on parantaa ammatillisen koulutuksen vaikuttavuutta ja laatua, lisätä vuoropuhelua koulutuksen järjestäjien, hallinnon ja alueiden välillä sekä keventää hallinnollista normitaakkaa. Käytännössä kokeilu antaa valituille koulutuksen järjestäjille laajemmat mahdollisuudet järjestää tutkintoja ja koulutuksia joustavammin ilman tiukkaa järjestämislupasääntelyä. Kokeiluun valitaan enintään 40

koulutuksen järjestäjää, ja valinta perustuu Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen pisteytykseen.

Ministeriö käy jokaisen järjestäjän kanssa neuvottelut, joissa sovitaan tavoitteista ja toimenpiteistä koulutustarjonnan, työmarkkinoiden kohtaannon ja laadun varmistamiseksi, ja samalla seurataan vaikutuksia järjestäjäverkkoon, opiskelupaikkojen saatavuuteen ja alueellisiin tarpeisiin. Varsinais-Suomesta mukaan valitut Raseko ja Novida (sekä myös Ammattiopisto Spesia) saavat kokeilun myötä nykyistä vapaammat mahdollisuudet järjestää tutkintoja, vahvistavat rooliaan alueellisessa koulutustarjonnassa ja pääsevät suoraan vaikuttamaan siihen, miten koulutus vastaa työmarkkinoiden tarpeisiin. Käytännössä kuitenkin erot muihin järjestäjiin jäänevat maltillisiksi.

Kokeiluun on valittu erityyppisiä ja kokoisia järjestäjiä. Alkuvuodesta käynnistyvät tarkemmat neuvottelut ministeriön kanssa. Valmistelut tätä varten ovat käynnissä. Lopullisia päätöksiä koulutuksista odotellaan kesällä. Asiaan liittyy myös seurantamalli ja tulostavastuu.

Keskustelussa pohdittiin asiaan liittyvää byrokratiaa ja esimerkiksi yhteyksiä ammattikorkeakoulujen kanssa tehtävään yhteistyöhön.

Todettiin vielä uusi vuoden alussa käyttöön otettava Opintopolku.fi palvelu. Asiaa pyydetään esittelemään asiantuntija tuleviin kokouksiin.

Merkittiin tiedoksi.

4. UUSIUTUVIEN LUONNONVAROJEN KESTÄVÄN KÄYTÖN TEKNOLOGIAT -MAISTERIOHJELMA, SYKSY 2026

Asia Kyseessä on uusi kansainvälinen uusiutuvien luonnonvarojen kestävä käytön teknologiat -maisteriohjelma Helsingin yliopistossa (Viikki).

Koulutus yhdistää uudet ja kehittyvät teknologiat, kestävyys ja innovaatiot sekä suomalaisen luonnonvara-alan osaamisen maataloudessa, ruoantuotannossa ja metsäalalla. Opetuksen painopistealueita ovat uusien ja kehittyvien teknologioiden, kuten tekoälyn, konenäön, simulaation, mallinnuksen, data-analyysin sekä paikannus- ja mittateknologioiden hyödyntäminen kestävien ratkaisujen löytämiseksi luonnonvara-alalla. Lisäksi koulutuksessa voi syventyä ruoka- ja metsäalan tuotannon, teollisten prosessien ja raaka-aineiden hallintaan sekä liiketoiminnan johtamiseen niin ekologisesti kuin taloudellisesti kestäväällä tavalla.

Lisätiedot koulutusohjelmasta: [Uusiutuvien luonnonvarojen kestävä käytön teknologiat -maisteriohjelma, syksy 2026 - Opintopolku](#)

Ehdotus Helsingin yliopiston edustajat esittelevät koulutusohjelman.

Keskustellaan asiaan liittyvistä asioista ja alueellisesta yhteistyöstä.

Merkitään tiedoksi.

Päätös Projektipäällikkö Janne Ussa ja koulutusohjelmajohtaja Ville Luoma esittelivät asian.

Helsingin yliopiston uusi *Uusiutuvien luonnonvarojen kestävä käytön teknologiat* -maisteriohjelma käynnistyy syksyllä 2026 ja yhdistää teknologian, kestävyys- ja luonnonvaralan osaamisen kansainvälisessä ympäristössä. Ohjelma toteutetaan Viikin kampuksella sekä Satakunnassa, mikä tuo koulutuksen lähemmäs alueellisia elinkeinoja ja vahvistaa yhteistyötä yritysten ja kuntien kanssa. Koulutus on laajuudeltaan 120 opintopistettä ja kestää kaksi vuotta, opetuskielenä on englanti ja toteutustapana pääosin lähiopetus, johon sisältyy projektityöskentelyä ja tiivistä yhteistyötä yritysten kanssa.

Sisällöllisesti ohjelma tarjoaa opiskelijoille vaihtoehtoja maatalouden ja ruoantuotannon kestävästä ratkaisusta metsätalouden ja biotalouden teknologioihin, elintarvikeketjun ja ravitsemuksen kehittämiseen sekä vesistöjen hallintaan ja sinisen talouden innovaatioihin. Lisäksi ohjelmassa painotetaan uusien teknologioiden, kuten tekoälyn, automaation, mittausteknologioiden ja data-analytiikan, soveltamista luonnonvarojen hallinnassa. Opiskelijat voivat suuntautua esimerkiksi kestävään viljelyyn, biomassan käyttöön, elintarviketeknologioihin tai vesivarojen hallintaan, ja ohjelma tarjoaa väylän kansainvälisiin uramahdollisuuksiin asiantuntijoina, tutkijoina, projektipäällikköinä ja kehittäjinä.

Satakunnan toteutus vahvistaa ohjelman alueellista vaikuttavuutta tukemalla paikallista biotaloutta, elintarvike- ja metsäteollisuutta sekä sinisen talouden kehitystä. Kokonaisuudessaan ohjelma kouluttaa osaajia, jotka kykenevät soveltamaan uusia teknologioita uusiutuvien luonnonvarojen kestävässä käyttöön, vastaa kasvavaan osaajatarpeeseen biotalouden, ruokaketjun ja metsätalouden aloilla.

Käytännössä koko Lounais-Suomi on kohteena tässä ja keskeistä on kumppanuuksien rakentaminen.

Keskustelussa pohdittiin mm. avoimen yliopiston kurssien mahdollisuuksia. Lisäksi todettiin, että koulutusohjelma on esitelty mm. ELY-keskuksen johtaville virkamiehille ja asiantuntijoille.

Todettiin lopuksi, että koulutusohjelma tukee ja täydentää paikallisesti tarjottua koulutusta alalla.

Merkittiin tiedoksi.

5. TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN SELVITYS MERITEOLLISUUDEN OSAAJATARPEISTA

Asia Työ- ja elinkeinoministeriö on käynnistänyt [selvitystyön](#) toimista, joilla turvataan työvoiman saatavuus ja osaaminen meriteollisuudessa. Taustalla on Suomen ja Yhdysvaltojen syventynyt yhteistyö jäänmurtajien suunnittelussa ja rakentamisessa, sekä Turun telakan syksyn aikana saamat uudet risteilijätilaukset.

Käynnistyvän selvityksen tavoitteena on varmistaa, että meriteollisuuden tulevaisuuden työvoimatarpeisiin löytyy tekijöitä ja osaamista. Samalla halutaan varmistua, että alasta kiinnostuneilla olisi riittävästi mahdollisuuksia kouluttautua.

Selvitys tehdään työ- ja elinkeinoministeriössä vuoden 2025 aikana. Työssä kuullaan sidosryhmiä. Selvityksestä tulee osa uutta meriteollisuusstrategiaa, jota valmistellaan parhaillaan.

Ehdotus Kuullaan asiaa koskeva taustoitus.

Keskustellaan mahdollisten alueellisten toimien tarpeesta.

Merkitään tiedoksi.

Päätös Hannu Lehti taustoitti asiaa.

TEM:n alustavassa johdannossa todetaan, että meriteollisuuden suuret laivatilaukset luovat tuhansia uusia työpaikkoja ja kasvattavat osaajatarvetta telakoilla ja alihankintaverkostoissa. Työ- ja elinkeinoministeriö kartoitti työllisyysalueiden näkemyksiä, joiden mukaan osaavan työvoiman saatavuus on monin paikoin riittämätön, vaikka ammatillinen koulutus tuottaa osaajia melko kattavasti. Haasteina korostuvat erityisesti kone-, sähkö- ja automaatiotekniikan houkuttelevuus, kansainvälisen rekrytoinnin vähäisyys sekä tarve lisätä alan vetovoimaa.

Haasteina on löytää riittävästi osaavaa työvoimaa, alueellisen kohtaannon vaikeudet ja haasteet kansainvälisen työvoiman suhteen.

Keskustelussa pohdittiin sitä, miten aidosti oppilaitoksia osallistetaan tähän työhön ja miten yritysysteistyö varmistetaan.

Ennakointiakatemian ja JOE-hankeen työelämäfoorumi 10.2 käsittelee myös tätä teemaa.

Merkittiin tiedoksi.

6. MUUT ASIAT

Asia Lyhyesti keskusteltavaksi:

- Maakuntastrategia 2040+ ja maakuntaohjelma 2026–2029
- Osaamispolku -palvelu: [Osaamispolku](#)
 - [Jatkuvan oppimisen digitaalinen palvelukokonaisuus - OKM - Opetus- ja kulttuuriministeriö](#)
- Elinvoimakeskusvalmistelun eteneminen
- JOTPA:n painopistealueet 2026
- Jatkuvan oppimisen ekosysteemyön ajankohtaiskatsaus [JOE-hanke](#)
- [ENTEET](#)-ennakointitiedon lähteet -hanke
- Työvoimabarometri
- [Ennakointiakatemian](#) ajankohtaiset
- TKI-aamukahvit pe 5.12.2025 – palaute
- Muita asioita

Ehdotus Käsitellään muut mahdolliset asiat.

Päätös

Käytiin lyhyesti läpi maakuntastrategian 2040+ ja maakuntaohjelman 2026–2029 tilanne eli maakuntavaltuusto on hyväksynyt ao. kokonaisuuden 8.12. Todettiin lisäksi sekä Osaamispolku-palvelun käynnistyminen vuoden alusta. Pyritään esittelemään asia koulutusjaostossa jossain vaiheessa.

- Lisäksi käsiteltiin elinvoimakeskusvalmistelun etenemistä, JOTPA:n tulevia painopistealueita ([JOTPA:n 2026 painopistealueet](#)) vuodelle 2026 sekä JOE-hankkeen ajankohtaiskatsausta, jossa työllisyysalueyhteistyön kehittäminen nousi keskiöön. Samoin työvoimabarometri (www.tyovoimabarometri.fi), jota on esitelty useissa tilaisuuksissa eri toimialoilla. Barometrissa korostuvat pula-ammattit, kuten sote-alan korkeamman osaamistason tehtävät, laivasähköasentajat, hitsaajat, koneistus sekä tekoäly- ja monikulttuurisuusosaaminen.

JOTPA:n tulevien hakujen painotuksissa korostuvat puhdas siirtymä, digitalisaatio, akkuteknologia ja liikenteen infra, tuotannon ja valmistuksen digitalisaatio, myynnin ja kaupan alan digitalisaatio, luovan talouden kasvustrategiatarpeet sekä puolijohdeosaamisen vahvistaminen.

Ennakointiakatemian ajankohtaiset nostettiin esille, ja todettiin lähivuosien suurten poistumien sekä yritysyritysyrityksen haasteiden olevan merkittävä kysymys. Elinvoimakeskukseen osalta todettiin, että ylijohdajaksi on nimitetty Ilkka Horelli Avista, ja tilapäiset osastopäälliköt on valittu avoimen haun käynnistymistä odottaessa.

Lisäksi todettiin, että TKI-aamukahvit osoittautuivat toimivaksi konseptiksi ja nostivat esille TKI-yritysrahoituksen hyvää kehitystä. Lopuksi merkittiin tiedoksi, että uusi TK-avustus on tulossa TEM:n kautta uutena rahoitustuotteena.

7. TIEDOKSI ANNETTAVAT

Asia	Tiedoksi annettavat asiat.
Ehdotus	Merkittään tiedoksi.
Päätös	Ei ollut.

8. VUODEN 2026 KOKOUSAIKATAULU

Asia	Vuoden 2026 kokousaikataulun päättäminen
Ehdotus	Aikatauluehdotus alkuvuodelle 2026 on seuraava: - Torstai 5.3.2026 klo 13.00 (kokous) - Perjantai 17.4.2026 klo 08.30 (keskusteleva webinaari) - Torstai 11.6.2026 klo 13.00 (kokous)
Päätös	Päätös esityksen mukaisesti

9. KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.55 ja toivotti kaikille hyvää joulunaikaa.